

MARC

16. 6. Marija, spokor.
17. 6. Patrik.
18. 6. Ciri, Jeruz.
19. 6. 4. Postna-Joški
20. 6. Feliks in tov.
21. 6. Benedikt
22. 6. Nikolaj, zvel.
23. 6. Irena
24. 6. Gabriel
25. 6. Oznan, M. D.
26. 6. Tiha nedelja
27. 6. Rupert, škof
28. 6. Janez, pušč.
29. 6. Jona
30. 6. Angela, Fol.
31. 6. Bl. Modest

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Wash.: En vero in narod — en pravica in ferica — pa boja in smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKO ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 61.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 30. MARCA — THURSDAY, MARCH 30, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Nacijonalisti zasedli Madrid - Poljska prihodnja na vrsti?

Prebivalstvo Madrida z divjim veseljem pozdravljalo generala Franka, ko je s svojo vojsko vkorakal v mesto. — Podaja se je izvršila brez vsakega boja. — Fronta razpada tudi drugod in tako je 32 mesečna vojna končana.

Madrid, Španija. — Armada generala Franka, načelnika nacionalistične vlade v Španiji, je ta terek vkorakala v špansko prestolnico, Madrid, in jo zasedla. Okupacija mesta se je izvršila brez vsakega boja in prelivanja krvi, kajti dosedanja republikanska vlada z mestnim vodstvom je izročila mesto brez odpora. V znak podaje je odredil natančni minister Bestuero razobesiti z dveh najvišjih stolpov v mestu bele zastave, na kar je nacionalistična vojska, na čelu ji general Franco sam, v redu prikorakala.

Mestno prebivalstvo je z naravnost divjim veseljem pozdravilo prihod nacionalistov, kajti pomenil je, da je strahotne vojne, ki je trajala nad 32 mesecev, konec, in da je istočasno končano tudi pomnanjkanje in stradanje, pod katerim je ljudstvo v mestu trpelo. Istočasno s Frankovimi četami so prispeli v mesto tudi truki, naloženi s kruhom, ki se je razdeljeval med stradano prebivalstvo. Ta dan je pomenil nekaj praznik za celo mesto; tovarne, delavnice in uradi so se zaprli in delavstvo je v trumih prihitalo na cesto, da pozdravi dole nacionaliste kot nekake rešitelje. Gen. Franko je takoj objavil po radio, da se podeljuje popolno pomiloščenje vsem bojevnikom v republikanski armadi, kdor le ni zagrešil kakšne zločine.

Z zavzetjem Madrida je istočasno za celo Španijo vojna končana. Nacionalistom ne bo treba drugega, kakor da zasedejo ostali del dežele, kar se pričakuje, da bo izvršeno v najkrajšem času. Pri tem utegnejo sicer naleteti na kakšne lokalne odpore, ki pa ne bodo večjega pomena, kajti s padcem Madrida je pričela razpadati fronta tudi drugod in nacionalisti takorekoč brez boja zavzemajo razne točke, za katere so se vršile prej ljute bitke.

Ker so po zadnjem prevratu v Madridu prišli na čelo republikanske vlade popolnoma drugi ljudje in so bili komunisti in drugi skrajni radikali izločeni, je večina vodilnih osebnosti ostala ob času zasedbe v Madridu. Iz mesta sta se umaknili le general Miajo, načelnik republikanske vlade, in pa načelnik armade, gen. Casado. O prvem pa se poroča, da je odšel v Valencijo, da od tam pomaga k umiku iz dežele raznim vodilnim osebnostim, ki bi jih utegnili zadeti maščevanje nacionalistov.

ZRAČNI PROMET PREKO ATLANTIKA

Horta, Azori. — Ameriški ogromni potniški aeroplan "Yankee Clipper" je v ponedeljek izvršil polet iz Zed. držav semkaj na svojem potu v Evropo. S seboj ima 21 potnikov. S tem poletom se je ne-

VAŽEN IZREK SODIŠČA

Prejšnji izreki sodišča niso več merodajni.

Washington, D. C. — Vrhovno sodišče je z večino 6 proti 2 glasovom zadnji ponedeljek izreklo odločitev, da federalna in državna vlada lahko medsebojno obdarujejo plače svojih uslužbencev. Važna pri tem ni toliko ta odločitev sama, marveč bolj to, da so sodniki istočasno izrazili popolno omalovaževanje in preziranje za razne "precedente", namreč za to, kako je vrh. sodišče v prejšnjih časih odločevalo. Tako je bil ta dan pred 120 leti proglašen od vrh. sodišča kot nezakonit. Kako malo se namerava sodišče tudi v bodoče ozirati na "precedente", se razvidi iz besed, ki jih je izrekel sodnik Frankfurter: "Končna dolžnost tega sodišča je, da čuva ustavo, in ne, da čuva zmotne odločitve".

PREPOVEDANO POSLUŠATI TUJEZEMSKO PROGRAME

Berlin, Nemčija. — Nemškemu prebivalstvu je nazizsko časopisje strogo zabijalo, naj na radio ne posluša "protinemških" programov s tujezemskih postaj. Očitno se naziji boje, da bi ljudstvo ne izvedelo kaj več o tem, kar se v resnici godi po svetu, kakor bi voditelji želeli, in tako se bo proti "radovednejšem" prav strogo postopalo. Listi svare, da je tak kriv širjenja protidržavnih govorov in je podvržen kazni zapora petih let. Kaznjiv pa je celo tudi tisti, ki takim govoricam samo verjame.

WPA BODO POSTAVILI POD PREISKAVO

Washington, D. C. — Skrajno enoglasno, namreč z večino 352 glasov proti 27, je poslanska zbornica zadnji ponedeljek odobrila resolucijo, v kateri se zahteva, da se izvede v WPA, vladni ustanovi za reliefna dela, temeljita preiskava. S tem delom se bo pričelo, kakor hitro se bo nakazal potreben sklad; domneva se, da se bo v to svrhu zahtevalo \$30.000. — Odločitev zbornice glede preiskave se splošno odobrava. Razni nasprotniki te ustanove so namreč nakupili čili proti njej toliko obdolžb o korupciji in nepravilnostih, da je javnost nehotela pričela sumničati, in bo tako prav, da se ugotovi, koliko je resnice na tem. Obenem pa je tudi popolnoma sigurno, da se je v tako ogromni ustanovi, če bi bila kontrola še tako natančna, polagoma nabere plevela in navlake, in to se bo moglo potom preiskave najti in izčistiti.

kako uradno otvoril bodoči redni potniški zračni promet preko Atlantika.

UTRDBE PRE- GLEDUJEJO

Razgovori za skupen nastop Anglije in Francije.

Pariz, Francija. — Angleški vrhovni vojni svet se je ta terek z aeroplanom pripeljal semkaj in bil sprejet tukaj od vodilnih osebnosti francoske armade. Kakor pravijo uradni krogi, ima ta obisk v prvi vrsti namen, da se izvršijo razgovori glede točnejšega medsebojnega sodelovanja med obrambnimi četami obeh držav v slučaju vojne. Med drugim si bodo angleški armadni voditelji ogledali tudi takozvano Maginotovo obrambno linijo, ki jo ima Francija zgrajeno ob nemški meji.

TOŽBA ZARADI PRENIZKIH PLAČ

Chicago, Ill. — V tukajšnjem federalnem sodišču je bila od pokrajinskega urada administracije zakona glede ur in plač vložena zadnji ponedeljek tožba proti G. W. Eade družbi iz Aurore, ki izdeluje obleke. V tožbi se zahteva injunkcija, s katero bi se prepovedalo družbi, izvajati svoje izdelke preko mej države zaradi kršitve zakona. Glasom obtožnice se družba ni držala določila, da ne sme plačevati manjših mezd kakor 25 centov na uro.

ITALIJA UPRAVIČUJE SVOJE ZAHTEVE

Rim, Italija. — Kot odmev na Mussolinijev nedeljski govor povdarja italijansko časopisje, da je zdaj dozorel čas, ko se mora preurediti cela sredozemska situacija v prid Italije. Pri tem omenjajo, da je Sredozemsko morje njih lastno morje, katero obliha celo italijansko obalo, in 45 milijonov Italijanov ne more dopustiti, da bi jih v tem, njih lastnem morju, dušile druge države, ki imajo le delne interese v njem, a nasprotno posedajo vse važne točke.

POL MILJARDE ZA ARMADO

Washington, D. C. — V skrajno rekordno kratkem času in le z enim nasprotnim glasom je senatska zbornica zadnji ponedeljek odobrila za armadne potrebe znesek nekaj nad 513 milijonov dolarjev, in sicer za eno leto, od 1. julija naprej. Od poslanske zbornice je bil znesek že prej odobren.

KRIŽEM SVETA

Rim, Italija. — Kakor je v ponedeljek objavila vlada, je italijanska zračna sila, ki je bila poslana na pomoč generalu Franku v Španijo, izgubila tekom vojne 174 vojakov; italijanski letalci pa so izbili iz zraka skupno 903 letala madridske vlade.

Budapesta, Ogrska. — Med tem, ko so se tukaj vršile zadnji ponedeljek pogajanja med zastopniki Slovaške in Ogrske, pa so prispela poročila o novih obmejnih spopadih med obema državama, in sicer v bližini Karpatske Ukrajine.

Moskva, Rusija. — Z zadovoljivim uspehom so se tukaj zaključili v ponedeljek razgovori med Anglijo in Rusijo glede splošnega evropskega položaja. V kratkem se prične med obema državama pogajanja za medsebojni trgovinski pakt.

NAZNANILO!

Vsi agitatorji (ce) in vsi, ki pošiljajo te dni bodisi za nove ali stare naročnine in želijo, da bodo njihovi glasovi kreditirani kampanjskim kandidatom, naj pazijo, da bodo oddali vse tozadnevne pošiljatve na pošto ne kasneje, nego 31. MARCA 1939. Pošiljatve, ki bodo nosile poznejši datum poštne pečata kakor 31. MARCA 1939, se ne bodo mogle upoštevati za to kampanjo, ki konča na 31. MARCA 1939. Pazite na to vsi in se tako tudi ravnajte.

RESNA SITUACIJA

Znaki kažejo, da utegne Poljska v kratkem doživeti usodo Čehoslovaške.

Berlin, Nemčija. — Poljska ima dovolj vzroka za resne skrbi, kajti vsi znaki kažejo, da jo utegne, morda celo v doglednem času, zadeti usoda Avstrije in Čehoslovaške. Znano je namreč, da so pred zasedbo obeh teh držav bruhali nazijski listi strahovite obdolžbe o zatiranju tistih, ki so naklonjeni nazilstvu, oziroma, v slučaju Čehoslovaške, o zatiranju nemških manjšin. In ravno ista igra se je pričela zdaj proti Poljski.

Po poročilih nazijskih časopisov so Nemci na Poljskem izpostavljeni naravnost neznošen preganjanju. Ženskam in otrokom se po njih trditvah javno grozi na ulicah, na nemške kmetije se ponoči izvajajo napadi in po nekaterih mestih se mažejo hiše, v katerih prebivajo Nemci, ter se na nje čakajo žaljivi napisi. Poleg tega se kar ne veliko odpuščajo nemški delavci iz služb in povrh vsega pa se nenehno prirejuje javne protinemške demonstracije, ki so postale že tako pogoste, da je življenjski obstoj Nemcev ogrožen in se nemško prebivalstvo v strahu vprašuje, kako daleč bo to šlo.

Taka in podobna poročila prinašajo nazijski listi; ne samo kakšni lokalni listi, marveč predvsem taki, ki se smatrajo uradnim glasilom nazijske vlade. Ker se je, kakor omenjeno, izvajalo prav podobno postopanje pred zasedbo Čehoslovaške, ne bo torej nič presenetljivega, ako se bo čitalo, da je odkorakala Hitlerjeva armada preko meje "reševati nemške brate na Poljskem".

Oglasi v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

Iz Jugoslavije

Žalosten dogodek v ajdovski župniji pri Žužemberku na Dolenjskem. — Brezumno početje starega moža, ki je zetu odsek al nos in mu zažgal hišo. — Smrtna kosa. — Nezgode, novice in drugo.

Zavoljo preužitka

Žužemberk, 10. marca. — V občini Ajdovcu pri Žužemberku je kmetovala na svojem posestvu že priletna Koželjeva Marija. Zaradi starosti je izročila svoje posestvo mladi sorodnici, ki se je kasneje tudi poročila z nekim Jazbinškom Alojzom. Ob izročitvi posestva si je Koželjeva izgovorila užitek, ki sta ji ga morala dajati mlada zakonca. Spočetka je bilo razmerje med mladima zakoncema in Koželjevo znosno, kasneje pa so se pojavljala nesoglasja in Jazbinšek je začel Koželjevo mrziti. Izgovorjene dajatve so bile vsako leto enake, letine pa zadnja leta prav slabe, zlasti se v tem delu Suhe krajine, kjer ima svet povsem kraški značaj.

V petek je bilo župnijskemu uradu javljeno, da je preužitkarica Koželjeva Marija nenadno preminila. Ker je nastal sum, da z nenadno smrtjo Koželjeve ni vse v redu, je bila odredjena sodna obdukcija. Razvid sodnega raztelesenja je pokazal, da je 60 letna žena morala nasilno umreti. Na podlagi te ugotovitve so orožniki napovedali Jazbinšku aretacijo. Mož se je spočetka branil, da ni zakrivil smrti Koželjeve. Zgodila da se je zgolj nesreča, žena da je padla po stopnišču in se ubila.

Šele kasneje je Jazbinšek krivdo priznal. Žena je šla v senik po otavo za živino. Ko je splezala po zelo dolgi lestvi do vrha, je Jazbinšek lestvo spodmaknil, da je žena padla in si pri padcu razbila lobanjo. Truplo pokojnice je bilo tudi polno modrih podplutb. Ti znaki so kazali na to, da je žena dobila tudi več udarcev s trdim predmetom — čevlji. Aretiranega Jazbinška so orožniki začasno odvedli v zapore okrajnega sodišča v Trebnju, od koder bo spravljen v zapore novomeškega okrajnega sodišča.

Hišo mu je zažgal

Ljutomer, marca 1939. — V viničarsko hišo tukajšnjega trgovca Žitka, kjer živi 60 letni viničar Zemljčič, se je priženil viničar Rudolf Lipovec. Nekaj časa je bil mir, kmalu je pa začel Zemljčič svojega zeta sovražiti. Pred kratkim je nastal med njima prepir in Zemljčič, ki poprej nekoliko več popil, se je obožil proti zetu s sekuro in zamahnil po njem. Na srečo se je Lipovec umaknil, toda sekira ga je kljub temu zadela in mu odsekala nos, da je moral iskati pomoči v bolnici. V nedeljo 5. marca se je Zemljčič zopet sprel s domačimi, ki so ga nazadnje izrinili iz hiše in jo za njim zaklenili. Zemljčič je nekaj časa razsajal o kakšni hiši grozeči, da bo napravil še nekaj drugega. In res — ob kakih devetih zvečer je začelo poslopje goreti. Domači so še o pravem času opazili požar ter se rešili na plano. Hiša pa je kljub temu, da so prihiteli od Sv. Miklavža gasilci z motorno brizgalno, pogorela do tal. Zgrajena je bila šele leta 1937. iz debelih kostanjevih brun ter krita z opeko. Sosedji so le s težavo rešili dve kravi in svinje. Vse drugo (oprema, orodje, krma) je zgorelo.

Zemljčič je potem, ko je zanetil požar, izginil. Domnevajo, da se je iz strahu pred kaznijo kje sam sodil. Škode je za lastnika vinograda kakih 10.000 din, viničar pa je ostal skoraj brez vsega.

Pobegnili od doma

Iz St. Ruperta na Dolenjskem poročajo, da je pobegnili od doma 27 letna Marija Kotarjeva, rojena Krnc. Pobegnili je od svojega moža in pustila doma šest mesecev starega otroka. Kaj je mlado ženo dovedlo do tega, da je odšla od hiše, ni znano.

Smrtna kosa

Na gradu Turjaku je umrla Gizela, pl. Adamovič, soproga bivšega lastnika gradu Velneja Karla pl. Adamoviča in stara mati Hervarda grofa Auersperga s Turjaka, stara 75 let. — V Šoštanju je umrla Marija Cerovšek, posestnica in gostilničarka. — V Dolenjem Logatcu je umrla Ivana Tršar, rojena Kremenšek z Broda.

Visoko odlikovanje

Dr. Marko Natlačen, ban dravske banovine je izročil Dr. Guštinu Alojziju, bivšemu ravnatelju ljubljanske policije in banovinskemu inšpektorju v pokoj, odlikovanje sv. Save III. stopinje.

Za ljubljansko univerzo

Kakor se poroča iz Ljubljane, je prosvetni minister v Beogradu dobil pooblastilo, da lahko najme iz Državne hip. banke 130 milijonov dinarjev posojila za potrebe, ki so določene v raznih predpisanih odločbah ministrskega sveta, iz katerih so določeni krediti za potrebe beogradske, zagrebške in ljubljanske univerze. Ljubljanske univerza bo od tega dobila 31 milijonov dinarjev.

Gorelo je

Na Novi gori pri Slovenski Bistrici je izbruhnil požar, na njej posestnika Jožefa Schmid. a. Ko so se domači ponoči zbudili, so opazili, da jim streha gori nad glavo. Ogenj je uničil ostrežje in gornji del nje ter povzročil škodo za okoli 25.000 dinarjev. Povzročil je požar slab dimnik.

Wm. O. Douglas, bivši načelnik vladne borzne komisije, ki je bil nedavno imenovan vrhovnim sodnikom Zed. držav na mesto, ki ga je izpraznil vrh. sodnik Brandeis. Douglas je star šele 40 let in je tako postal najmlajši sodnik, kar jih je še sedelo v vrh. sodišču. Slika ga kaže z njegovima dvema otrokoma, šestletnim Williamom in devetletno Mildred, na domu v Washingtonu.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telephone: CANAL 5544

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za četrt leta 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za četrt leta 1.75
Posamezna številka 3c

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
For three months 1.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half year 3.00
For three months 1.75
Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo
vnapj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas
do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov ured-
ništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Kolektivizem

(Konec)

V Rusiji pišejo, in menda zopet ne bo le laž, o novih mestih, industrijah, stanovanjih, zavodih... Kako je in bo, pokaže bodočnost. Pri nas govorimo zdaj le bolj v malem obsegu o nekem kolektivizmu, ako se izprazniijo "slums" in se preskrbijo stanovanja. Na Slovenskem kriči po takih stanovanjih uradništvo. To še ni pravi kolektivizem, le nek začetek, ker stanovanja bi bila osebna last. Recimo, da pride do večjega obsega takih osebnih stanovanj tu in tam. Eden lastnik je žejna duša, drugi ne. Ne bo dolgo, in žejna duša bo brez stanovanja, in drugi utegne imeti. In tako v mnogih slučajih. Pravim in trdim, da je tu le kolektivizem na mestu, ako je pač mogoč, kar še nikakor ni dokazano. V Leningradu so hiše menda v strašnem stanju. Le pri kolektivizmu pa žejna duša ne more zapiti hiše.

Nek kolektivizem je že zdaj tudi nekako vsaka župnija. Dasi je škof pravni lastnik, osebno ne more razpolagati nad lastnino, in župnik je le upravitelj, lastniki so vsi župljani. Vzdrževanje je prostovoljno. Bogami, je težko. V starem kraju je vzdrževanje postavno urejeno, pa je zopet vse polno težko, kadar je treba za župnišče nove strehe; še od vere odstopijo. Tudi šole so kolektivni; tu so davki za stroške, in zopet ni brez homatij. Vse dokazuje, da je praktičen kolektivizem drugačen od teoretičnega.

Ampak uspehi. Rusija. Kar sape jim zmanjkuje, ko naštevajo uspehe. Brezposelnosti ni, starost vsakemu zasigurana, poskrbljeno za slučaj bolezni, zagotovljene počitnice, kulturne naprave sijajne, kanali se zidajo, mesta nastajajo, ceste, železnice delajo, kruh se prideluje, obleka izdeluje. Gotovo in ne bo vse le hvalisanje. Tudi totalitarne države imajo kolektive, fašizem v Italiji, nazizem v Nemčiji... vse dela, toraj tudi službi, in delajo se naprave, kakršnih bi bilo pod kako demokracijo nemogoče izvršiti, kakor prizna tudi socialist, ki je le za demokracijo. Vse res in resnično. Toraj so kolektivi vrlo dobri, vsi moramo biti za kolektive. Le počasi, ker smo pač zopet pri praksi. Vsa ta brezdvomna velika in dobra dela so bila v praksi mogoča le, ker je Rusija in vsaka totalitarna država vzela posamezniku svobodo in stoji za njim z revolverjem, ako se morda ne ukloni. In pri vsem tem je tudi pri teh nasilnih kolektivih šele začetek, in je najmanj dvomljivo, če se bo de tako stanje moglo vzdržati. Vsak naj bi imel svoje stanovanje, kolektive so jih postavile, s stanovanjem ne more svobodno razpolagati, "hiše ne zapiti", kakor je zdaj pri osebnih stanovanjih. Dobro in lepo, če gre le za stanovanje. Ampak, kako bo s popravami, vzdrževanjem? So družine, ki v par mesecih stanovanje uničijo, druge, ki pazijo. Ali naj vsi zopet pomagajo — uničevalcem?? Lepo na papirju, hudo raskavo v praksi.

Socialist prizna uspehe kolektivizma, ko država vsakega prisili za delo, ampak opravičeno piše tudi o "državni sužnosti", in to je grda roba za moderne čase, in pri vseh uspehih totalitarnih kolektivov kliče iz grobov mane (duše) tistih junakov, ki so prej umirali za svobodo. Prav kakor kak Jeremija tarna: "O, ljudje, o, ljudje, ki vam je bila pesem svobode posameznika vrhunec triumfa človeškega razuma, človeškega srca in človeške misli, kje ste danes? Kam ste izginili? Mi ne verjamemo, da vas ni več — nikakor ne verjamemo tega. Toda zakaj molčite? Zakaj ne izpregovorite?"

V tarnanju se mu pridružujem, ampak zoper tega socialističnega jamrova imam hude očitke radi — svobode posameznika, ker je sam že pred totalitarizmom to svobodo uničil s svojim — brezboštvom. Če ni Boga, ni človeške svobode.

Angleški in francoski laboriti, ki imajo zdaj tako široko srce za rdeče "lojaliste" in prosijo generala Franco milosti za iste, niso preje v nobenem slučaju apelirali na španske komuniste, naj priznajo katoličanom in du-

hovnikom. Poročilo iz Teruela ve povedati, da so rdeči vojaki baš pred pobegom preko meje v Francijo umorili teruelskega škofa Anselme Polanco. V skupini 41 mrličev, ki so bili vsi preluknjani od krogelj je bil škof, štirje kanoniki in nekaj drugih duhovnikov. Pač socialistična morala, ki je taka, da rdečkarji bi smeli vse, drugi bi se pred njimi pa še braniti ne smeli.

ŽIVEL ANDREJ TOMEC!

Cleveland, O.

Kadar se oglasi naš stalni dopisovalec Andrej Tomec, ima bralec vselej dober užitek ko bere njegov dopis. Iskre našega gorskega fajmoštra in pa dopisi, kot je bil od Andreja Tomca, kateri po dnevu z lučjo išče, "kam so se neki poskrili komunisti", so užiten članki, ki zaležejo za dober kratek čas.

Mr. Tomec, imate popolno-ma prav, ko povprašujete, kam so se neki preselili tisti tako slavno opevani "slavni" prekucni komunisti, ki so računali, da bodo v podiranju cerkva, ropanju samostanov in morenju bogoslužnih ljudi celemu svetu priborili raj na zemlji. Da, zares so kričali in na vsa usta hvalili rusko prekucijo, da so mnogi na to njih vpitje kar drveli v Rusijo, a so se potem s kislimi obrazi in razočarani potuhnjeni "mufali" iz nje, ker v Rusiji bi morali trdo delati in potem stati v vrsti, da bi dobili skorjico kruha in plave hlače. In o Španiji, ali niso prav tako gromeli, ko se je pričelo klanje katoličanov, požiganje samostanov in ubijanje duhovnikov? Seveda so! Kako hitro so potem organizirali "kolekto", da bi se ta roba čim delj ohranila in vzdrževala.

Najbolje je, da se taka njihova navdušenja lepo shranijo za toliko časa, da zveemo o njih pravo resnico, kajti, do dna sem vselej prepričan, da kadar zaženo tak in podoben hrup, je to le "raca". Samo malo počakajmo in videli bomo, da so stvari povsem drugačne, kakor so pa o njih poročali radikalni listi, katerim gre le za to, da postane vse rdeče in to raje danes kot jutri. Navado že imam, da lahko sklepam, kje je resnica. Če vzamem nasprotno stran o temu, kar trdijo naši bratci, bom vselej pogodil resnico. — Kaj vse že niso pisali o našem velikem in zaslužnem možu Dr. Antonu Korošcu. Mi pa vemo kaj in kdo je bil in bo ostal. — Za napadati ljudi, ki niso njihovega kova in ki ne trobijo v njihov rog, so naravnost mojstri in sram jih ni in za resnico jim tudi ni. Dovolj jim je, da le vdarijo. Resnica pred njimi ne drži, in ne velja. — Kakšne očitke so že nametali velikemu zagovorniku delavskih družin in ljudstvu toliko priljubljenega radio govornika Fathra Coughlina, kakor da je kak-

cestni pometal ali še manj in ga še vedno naprej prikazujejo. Ameriški narod ga pa veliko ceni in rad posluša.

Mar ni res to žalostno, da imamo med seboj na račun poštenega in zaslužnega slovenskega naroda, tako lažljivo "propagando"? Ko vse to zasledujemo, moramo izraziti tužno sodbo; da bi bilo bolje, da tako časopisje izgine iz naše srede, saj nam ne prinaša drugega kot razdor in nezadovoljstvo srca našega dotlej dobrega in vernega naroda. Zato je vsestransko potrebno, da razširimo naš pionirski časopis Amerikanski Slovenec, ki je vsakega dobromislečega Slovenca največji prijatelj in zagovornik njegovih pravičnih nazorov in narodnih svetlinj. Mi ne potrebujemo takih, ki goje v sredi vernega slovenskega naroda revolucijonarni upor. — Kakor je navedel Mr. Tomec: Pod krinko besede "Demokracija" si kujejo za svoj rdeči taber. Če ne morejo več naprej pod enim imenom, se sklicujejo na drugo, da svet takoj ne ugame. Ko se zopet izkaže, kaj in kdo da so, se zopet skrijejo in potuhnejo in kar čez noč postanejo vse nekaj drugega, vsaj na videz, samo da se lepše sliši, dasi niso prav nič drugega, kot so bili poprej, razun imena. — O ti uboga demokracija. — Mr. Tomec, le še jih pokrčite, saj so s svojim kričanjem pošteno zaslužili.

Anton Grdina

OD DRUŠTVA KRŠČANSKIH ŽENA IN MATER

Waukegan N. Chicago, Ill.

Naznanjam vsem članicam zgoraj omenjenega društva, da bomo imele skupno sv. obhajilo na praznik Marije Sedem Zalosti, to je v petek 31. marca. Ob enem bomo imele tudi sprejem novih članic v društvo, če se bodo oglašile. Do sedaj sta se oglašili še samo dve. Katera misli pristopiti, naj se zgasi v župnišču, ker ni časa, da bi hodile okoli izpraševati, zato naj se vsaka sama priglasijo. Nadalje je bilo na zadnji seji sklenjeno, da vse tiste članice, katere ste že bile sprejete in ste društvo iz katerega koli vzroka pustile, ali se mu odtegnile, da pridete nazaj, ker ste, če pridete nazaj, pravomočno članice, ne da bi vam bilo treba še enkrat pristopiti, ali da bi bile še enkrat sprejete. Kar dolgujete vam bo odpuščeno, samo za naprej bote plačevali.

je redne društvene mesečne prispevke. Zlasti ste prošene, za sedaj, ko je naznanjena devetdnevica v čast Zalostni Materi Božji, da prihajate k tej devetdnevici. Ta pobožnost se bo opravljala skozi celo leto, kot je vpeljana na mnogih župnijah po Ameriki. Prosim, udeležujte se te pobožnosti vse, tudi tiste, ki ste morda društvo pustile. Ne preslišite klica, ki vas vabi nazaj k Mariji s prebudenim srcem. Pridite, saj ste vse Marijine hčere, da bomo skupaj korakale po poti pokore in po njenih stopinjah proti nebeskemu Jeruzalemu.

Nadalje naj omenim, da se že cela fara pripravlja za novo mašo, katero bo daroval Rev. Mihael Čepon v nedeljo 16. aprila. Tudi članice društva Krščanskih žena in mater ter druge ženske, so že zavahale rokave, da bodo pomagale za slavnostni banket. Kakor se sliši, takega banketa še ni bilo v naselbinu, kakor bo ravno omenjeni. Niti ne mislimo ne, da bi banket zares ne uspel, saj so farani resnično dobri ljudje, ki bodo vse poskrbeli. — Članice društva prosim, da se udeležijo seje v nedeljo 2. aprila po litaniyah. Bomo imele nekaj izredno važnega na programu, le vse pridite. — Pozdrav.

Mary Marinić, preds.

ČLANICAM DR. SV. ANE ŠT. 134, KSKJ. Indianapolis, Ind.

Prosim cenjene članice, da gotovo opravite svojo velikonočno spoved v četrtek in petek, to je 30. in 31. marca. Ta dva dneva bo namreč tukaj slovenski duhovnik, kakor je bilo zadnje nedeljo naznanjeno. V nedeljo pri prvi sv. maši pojedmo skupno k sv. obhajilu. Zbirale se bomo zvečer v cerkvi. — Prosim, ne pozabite vprašati spovednika za spovedni listek od dr. št. 134, ker spovedni listek mora vsaka imeti, da se z njim skazuje, da je opravila svojo dolžnost. — Uporabite torej priliko in opravite svojo dolžnost. — Vesele velikonočne praznike vsem skupaj.

Jennie Gerbeck, preds.

ODGOVOR JANEZU Bridgeville, Pa.

Kokla te naj obizne, Janez. Predlagaš, da naj pridem nazaj v list. Ne vem kod motoviš, da ne veš, da sem jaz že zdavnej v listu in zdaj lahko tudi veš, da zmiznila še tudi nisem, toda enkrat pa bom. — Tisti denar katerega si namenil za smrtno objavo, pa le prihrani, ga boš lahko za žensitvene ponudbe potrošil. Če jaz razvozlam zakon, bo moj Jur za devet fantov. Lahko kar devet ponudb naročiš. Če jo pa on popred mahne v drugo deželo, pa zopet lahko tako napraviš. — Praviš, predlagaš. Mhm! Če to kaj pomaga, tudi jaz predlagam, da prideta Cibrova Špela in študent Matika zopet v list. Kdo ve, kod je Špela vlačila ploho pretekli predpust. Da bi se bila omožila, je kaj malo verjetno. No, saj enkrat je

bila sama nekoliko namignila, da bi samska ostala. — Prav imaš Špela. Ti vsaj ne bo treba hlač živati in pajntov pobirati za njim. Matika se pa morda zato skriva, ker so boji, da bi bil k vojakom potrjen. No, Matika, kadar boš "tauglich" pa k meni po pušlec pridil, bom nabrala komile in žajblja pa ti bom pušlec nardila. Pa kaj malega koledvat bi prišla s Špelo tam pred pustom. Jaz bi že dala eno vevnico ajde in bi ti potem Špela žganec skuhal. "Čelišnik" imam pa tudi prazen, da bi se Špela lahko gori vsedla in z žlico na citre zaigrala, Matika bi pa šel z dekle plesat.

No, naj grem spet k Janezu, ki pravi, naj mu kakšno okroglo povem. Dobro Janez, tukaj le je ena. Če si jo pa že poprej slišal, ti jo ni treba brati. Dogodila se je v Ušmju Koncu. Ženska je v kuhinji krompir lupila, mož se je pa bril. Ona je bila močno prehlajena in je močno kihnila (in še nekaj drugega je bilo), da se je mož ustrašil in naglo potegnil z britvijo preko nosu ter si ga odrezal. Od strahu, da si je nos odrezal je spustil britev iz rok in padla mu je na nogo ter mu odsekala palec. Mož je že večkrat slišal, da če odrezani kos hitro pritisneš nazaj, se hitro zaceli in sprime. V razburjenosti je hitro pograbil za odrezani palec in si ga pritisnil na odrezano mesto na nosu, ki se je začudo hitro prijel, odrezani kos nosa je pa pritisnil na palec na nogi, ki se je tudi sprijel. No, sedaj mora razmišljati mož na nogi nos brisati, na nosu pa noht rezati. Prav nič kaj prijeten posel, kaj ne da ne?! — Taka je ta storijsa, sedaj Janez, pa še par ugank, pa jih uganita ti in tvoj "Badi" iz Kanade in kateri jih poprej ugame, bo dobil tistih lešnikov, ki bodo prihodnjo pomlad cveteli. — Z Mr. Resnikom iz Clevelanda imava še tudi nek obračun od lanskega leta, ker mi ni na skrivno sporočil kako daleč je v nebesa in bi bila jaz potem jazbeca "gvinala" in še njega na kolone povabila, tako jih pa še sama nisem imela. Ko sem jaz dala uganko, kaj je po sredi v Ljubljani, so mi vsi drugi odpisali, da cesta. Nekdo tam v Chicagi mi je pa zabrusil, da je po sredi četrtek. Kaj sem potem hotela: cel žakelj lešnikov sem mu morala poslati. — Naj še omenim, da je zadnje uganke lanskega leta najbolj uganila Mrs. A. Berus iz Ohio. — Letošnje uganke so pa te le:

1). Kakšne so številke na ljubljanskem komisu? — 2). Kakšen je razloček med amerikanko babo in amerikansko hišo? — 3). Kje ni nikdar suša? — No, sedaj pa le po njih: Morda jih pa kateri iz domače države ugame. Če je John Voglar še pri življenju, jih bo prav gotovo uganil. Kdo jih bo, bom že povedala v prihodnjem dopisu. — Rešitve pošljite na naslov Mrs. Steve Usnick Morgan, Pa.

Ibsen in nezvesta žena. — Ibsen se je nekega dne razburjal nad neko ženo. ki je ušla s svojim ljubimcem. "Kaj pa Vaša Nora" se je čudil prijatelj, "saj je ta tudi ušla!" Tu se Ibsen ponosno vzravna in pravi: "Res, toda sama!"

Mlada zakonca. — "Poglejte tistile mladi par," reče žena svojemu možu. "Zelo morata biti zaljubljena. Vselej, kadar se vidita, jo on poljubi. Zakaj ti ne storiš prav tako?" "Kaj pa misliš?" odvrne mož. "Saj jo komaj na videz poznam!"

Tudi on. — "Gospod šef, ali mi daste danes popoldne prosto? Rad bi šel na pogreb svoje tašče."

"Hm, ali mislite, da jaz ne bi rad šel?" odvrne zamišljeno šef.

Nemogoče. — "Zmerom pripovedujete, da ne pijete. Zadnjič sem vas pa opazoval, ko ste v kavarni pili črno kavo z rumom."

"Nemogoče! Takrat sem pa moral biti pošteno pijan!"

Še več. — "Svetovala bi vam tistile klobuk. Belo pero na njem vas dela za pet let mlajšo."

"Res? Potem pa prišijte nanj še tri peresa!"

Smola. — Gost: "Nekaj nemunega se mi je primerilo. Nekemu gospodu sem pripovedoval, da mora biti naš gostitelj strašen skopuh, in iznenada sem odkril, da sem govoril s samim gostiteljem. Ali ni to smešno? Kar veselje me da se mi je to primerilo."

Dama: "Kaj, z mojim mozem ste govorili?"

Dobra vzgoja. — "Pa vendar nisi v tramvaju vrgel pomarančnih olupkov na tla, Pepček?" "Ne, odvrne sinček," "Gospodu, ki je sedel zraven mene, sem jih vtaknil v žep."

Samogovor. — Pijanec stoji na cesti in se pogovarja z mesecem. "Pojd no! Ti si komaj vsak mesec enkrat okrogel, jaz pa vsak dan!"

NAJ SE OGLASI

Podpisana Stanković Marija roj. Bajuk, bi rada prišla v pismeni stik s svojim bratom Bajuk Markotom, ki prebiva v Chicagi in njegovo hčerko Albino Bajuk omoženo Federof 1074 Union Ave. Chicago Heights, Illinois. Brat se ni več oglašil po končani svetovni vojski. Rojen je bil na Radovici št. 18. Belikrajini, Slovenija.

Stanković Marija
Krašnjivrh 23. p. Metlika
Slovenija, Jugoslavija.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(79)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Srečno so prišli do vrat, ki so vodila v skrit predor, ne da bi jih kdo prej opazil. Herkul, nekdanji atharijski duhovnik, jih je vodil po temnem hodniku in po nedolgem času, so srečno prišli ven. "Kako prijetno je dihati sveži zrak," je pripomnila Helena, Brian in Lavac sta molčala.

Bili so res ven iz zatohlega podzemnega hodnika in dobro jim je del sveži zrak. Lavac in Brian sta na premisljevala, kako nevarno bo od tukaj se rešiti. — Celo noč so potem rešeni ujetniki hodili med strašnimi navpičnimi skalami in kmalu ko je vzšlo sonce, zakliče Helena prestrašeno:

Nekje glasove slišim, nekdo prihaja za nami." Tudi drugi so na te besede prislunili in ugotovili: "Atharijanci prihajajo!" "Obrnimo se v stran in skrijmo se," svetuje Herkul. — Komaj nekaj minut za tem, je že bilo šest oboroženih vojakov za njimi, ki so sli go dobro vidnih sledovih.

"Tukaj blizu morajo biti," reče vodnik: "kar za menoj!" Ne dolgo za tem, so atharijski vojaki že zagledali pred seboj ubežnike, ki so se stiskali skupaj. Nekateri so poskusili zbežati, Helen, Brian in Lavac so ostali mirni, saj so predobro vedeli, da tukaj ne morejo utesi Atharijancem.

POZOR!
Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

IZSELJENSKI ZBORNIK

MASKE ZA OTROKE

Ure ločitve niso težke samo za sina, ki odhaja v tujino, temveč so stokrat težje za ljubeče materino srce. To ve in čuti mati sama.

Kako težka je bila vaša ločitev iz domovine, dragi izseljenci! Kar spomnite se nazaj.

Toda, ali je tudi vaša mati domovina čutila stokrat težjo bol vaše ločitve kakor ste jo vi?

"O mati domovina, zakaj si nas tako brez srca zapustila?" je pretresljivo, pa pravilno zapisal v Amerikanskem Slovenca Rev. Černe.

Toda, kar je bilo nekdanj, danes ni več!

Vaša mati domovina se pod Avstrijo za svoje izseljence ni mogla in ni smela brigati. Njih ločitev je ni smela boleati. Bila je v suznosti krute mačeha. Ta mačeha je želela, da smo odšli, in je samo to še želela, da bi nas domov nikdar več ne bilo. Nemškega, t.j. nam Slovence sovražnega srca je bila. Mislila je samo na to, kako nam bo čimprej ukradla to lepo slovensko zemljo in jo ponemčila.

Nasha nova država Jugoslavija prva leta svojega obstoja tudi ni mogla veliko za Vas storiti. Imela je toliko skrbi, sitnosti in težav sama s seboj, da se je rešila in ohranila, da ni mogla misliti na nič drugega.

Zadnja leta je pa tu doma vse drugače kakor v državi tako v Sloveniji. Vsi, ki ste zadnja leta obiskali svojo domovino, hote to priznati in ste to z veseljem na sebi občutili. Kako smo se potrudili, da smo vam že pri prvem vašem koraku na svojo sveto slovensko zemljo pokazali ljubezen matere domovine do vas, da ste prišli domov k materi, na materino srce, med svoje brate, ki so vaši, ki vas ljubijo.

In ta ljubezen domovine do vas ni bila več tista grda in odurna sebična "ljubezen", kakor smo gledali dolga leta iz tujine in jo čutili tako bridko, ki nas je poznala samo z besedo "dajte! dajte! dajte!" ki nam je ponujala samo svojo dolarjev željno roko, ne pa srca. Danes vas domovina ljubi, ker se je v celni meri zavedla, da vam je v nora biti samo nesebična, okrbna mati. Danes domovina ve, da ste njeni. Kjer je le kakor slovensko "srce na svetu", je v tem srcu tudi košček Slovenije, košček Jugoslavije. Kjer stoji slovenske noge, tam je slovenska zemlja, vi, ste Slovenija, Jugoslavija na tujem, naša deseta banovina t.j. bistveni sestavni del naše države in našega naroda. Kjer je le kak Slovenec, tam je slovenska kri, tam smo tudi mi.

Še več! Danes se naš narod tu doma zaveda, kakor še nikdar prej strašnega dejstva: da ima celo polovico sebe izven sebe na tujem! Skoraj 400.000 slovenske izseljenke krvi je raztresene širom sveta po raznih delih in državah. Okrog 800.000 so jih pa s krutimi in krivičnimi mejami neusmiljeno odrezali v tujo sužnost. Izgubi polovico svojega telesa — ali je Tvoje telo še možno življenja? Mraz nas stresa, strah pred narodno smrtjo, ko na to vprašanje samo pomislimo! Naše izseljenke vprašanje zato danes ni več to kar je bilo, temveč je danes vprašanje našega narodnega biti ali ne biti. Ali bomo svojo kri zunaj države in zunaj ožje domovine rešili, ali smo pa šli.

Skrb za slovenstvo v tujini je zato skrb za naš narodni obstoj. Naši veliki sosedi in narodi so nas prepirali tega in nas privedli k zavesti svoje lastne nevarnosti. Če 75 milijonov ljudi in tako mrzlično skrbijo mislijo na rešitev vsakega svojega posameznika na

tujem, in imajo do tega pravico, ki si je ne puste vzeti, kaj naj rečemo mi. Slovenci, tako majhen narod, ki pa ima ne samo nekaj odstotkov sebe na tujem, temveč celo polovico! Kdo more in sme zameriti nam to našo skrb?!

Vidite, tako danes pojmuje vaša domovina vas vse, kjerkoli ste na svetu izven objema vaše dobre, uboge, matere — Slovenije.

Naše petdesetletno zamenjanje slovenskega izseljenstva, kako se bridko mačehaš nad nami! Kako vse drugače bi bilo lahko danes med nami tu doma z ozirom na vas, in med vami z ozirom na nas. Toda, kar je bilo, je za vekomaj preč! Domovina vse to danes bridko čuti, tako bridko, kakor še nikdar prej, pa tudi obžaluje in hiti z mrzično pridnostjo popraviti, kar se še da popraviti.

In da je doma res tako, draga ameriška Slovenija, imaš dokaze za to v "Izseljenškem zborniku". Družba sv. Rafaela je izdala za l. 1938. mesto prejšnjega koledarja — "Izseljenški Zbornik" Vam ponuja in Vas prosi, da ga naročite in prečitajte. Stane 50c.

V prvem delu te knjige je v skromnih besedah, v skrajšani obliki povedano, kaj in kako dela naš narod tu doma sedaj za rešitev svoje krvi na tujem, ki ste vi. Berite sami! Vemo in čutimo, da je tudi v vas še mogoča volja, ohraniti se, mogočna volja do samobitnega narodnega življenja. Mi bi vam pa radi to voljo še okrepili in vas pridobili, da se ohranite. Ne, bratje in sestre, ne umreti! Živeti, živeti! Delati, pomagati, rešiti tudi vašo dobro staro mater tu doma! Vaš narod je v nevarnost! O, vsi, ki imate še iskrico ljubezni do svoje stare, zapuščene matere domovine čitajte zbornik, navdušite se in sezimo si v roke!

Drugi del "Izseljenškega zbornika" ima namen pokazati narodu tu doma in narodu na tujem, kako mogočna je Slovenija na tujem, kje vse je po svetu slovenska kri razlita. Kako lepa, pestra slika nam je podana!

Podatki v tem drugem delu, v adresarju slovenskih naselbin, fara, društev in jednot, res niso popolni. Stali so nas ogromno truda in stroškov, da smo jih zbrali. Vse nepopolnosti ste krivi vi, slovenski izseljenci, ki nam na naše lepe prošnje niste odgovarjali. Toda mogočen mozaik — slika slovenske velike podjetne duše so, velikega slovenskega organizatoričnega genija, ki je vreden občudovanja. Tako majhen, pa je toliko ustvaril, da smo lahko ponosni mi tu doma, še bolj vi na tujem. Posebno ste lahko ponosni vi, ameriški Slovenci! Vaše župnije, vaše šole, vaši narodni domovi, vaše Jednote in zveze, vaša društva, vaše tiskarne, vse, vse je samo mogočna pesem slovenske duše, na katero smo ponosni!

V tem duhu in s tem namenom Vas prosimo, da sprejmete letošnji naš "Izseljenški Zbornik", ki je v prvi vrsti namenjen, vam in za vas. Se-

V Angliji so izdelali nove maske, namenjene za otroke pod dve leti starosti, ki bi prišle v uporabo v slučaju vojne.

zite po njem!

Poslali smo ga sledečim rojakom in rojakinjam, kjer ga lahko dobite. Uredništvo "Ameriškega Slovenca", Chicago, Ill.; Uredništvo "Ave Maria", Lemont, Ill.; Gospa Marie Prislant, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.; Leo Zakrajšek, 302 East 72nd Street, New York; Rev. Ciril Zupan, OSB. 217 East Mesa Ave., Pueblo, Colo.; Mr. An-

ton Grdina, 1053 East 62nd Street Cleveland, Ohio; Mrs. Josephine Račič, 2054 W. Coulter St. Chicago, Ill.; Mrs. Albina Novak, urednica "Zarje", 1135 E. 71 St. Cleveland, Ohio.

Kdor bi ga tam ne mogel, ali ne hotel naročiti, naj piše, pa mu ga bomo poslali iz domovine.

Družba sv. Rafaela Ljubljana

RAZNOTEROSTI

Z OČMI GA JE UBIL

V neki kavarni v kanadskem mestu Edmontan je sedela večja družba in se pogovarjala o lovu na srnjake. Med temi sta bila tudi Harsch in Arband. Začela sta se pričati, kdo zna bolje loviti srnjake. Vsak je hotel veljati za boljšega. Harsch je svoje mesto nasprotniku rekel, da ga tak nedeljski lovec, ki se zajca v hlevu ne more ujeti, že ne bo učil lovske umetnosti. Ta porazna ugotovitev je Arbanda zelo zbadala in močno se mu je za malo zdelo. Pozval je Harscha na dvoboj. Dvobojevala pa naj bi se ne s streljanjem drug na drugega, ali s sabljami, ali pa celo tako kot Kranjci z litrom po glavi. Ne. Pozval ga je na dvoboj s pogledom. Predlagal je, naj bi se gledala iz oči v oči toliko časa, da bi eden povesil oči in priznal s tem, da je premagan. Rečeno, storjeno. V kavarni je postalo tako tiho, da bi lahko slišal teči miš. Tako sta se gledala nekaj minut. Naenkrat je Harsch padel s stola. Hitro so skočili in ga pobrali, toda bil je — mrtev. Pogled nasprotnika ga je zadel kakor strela.

NOVI UKREPI PROTI ŽIDOM

Nemška vlada je izdala zopet odredbo, ki določa, da morajo vsi nemški židje najkasneje do 7. marca izročiti javnim zastavljancem vse svoje predmete iz zlata, srebra in platine ter vse dragu-

lje in bisere. V zameno bodo prejeli odškodnino, katere višino bo določilo gospodarsko ministrstvo, ni pa še znano, ali bo ta odškodnina izplačana v denarju ali državnih obveznicah. Nekateri listi smatrajo te nove nemške protizidovske ukrepe za dokaz, da so v zadnjem času pogajanja mednarodnega begunskega odbora, ki naj bi med drugim uredila tudi problem židovske izselitve iz Nemčije, spet običala na mrtvi točki.

ČUDEŽNI SADEŽ

Čudežni sad imenujejo botaniki doslej neznano, majhno rdečo jagodo, ki uspeva v tropski Afriki. Ta rastlina ima sposobnost, da vse osladi, kar je kislega. Celotno najbolj kisel citrona se spremeni v sladko, če pomešamo nje sok s sokom tiste rdeče jagode.

Odkritju te rastline pripisujejo precejšen gospodarski pomen. Poskusili jo bodo gojiti sistematično ter bodo še nadalje proučevali njene učinke. Vsekako bi bila takšna vrsta "naravnega saharina" velikega pomena za človeštvo. Stvar nam pa tudi kaže, da je celo v 20. stoletju še vedno dovolj neznanih rastlin, ki bodo nekoč imele v veliko vlogo.

TELEFON KOT MERILO

Ako se človeka polasti kakor razburjenje, ima tudi veliko večjo željo, da bi o tistem, kar ga razburja, čim bolj obveščen. Tako v takem času

ljude stikajo za novicami in ukrenejo vse, da bi izvedeli kaj bolj "točnega"; kdor nikdar ne gre v gostilno, bo v časih splošnega razburjenja šel, da kaj izve; drugi delajo prav tako in kmalu se zbere veliko nevednih, ki skupaj že stuhtajo kaj takega, da potem vedo — t. j. da zadostijo želji po novicah. V deželah, kjer gre telefon že skoraj v sleherni hišo, je merilo takih časov telefon. Ob nemirnih časih število telefonskih pogovorov zelo hitro poskoči, kar je po statistiki ugotovljeno. Kako je sicer hladne Angleske razburila pretekla jesen, je najbolj razvidno iz astronomsko visokega števila telefonskih pogovorov. V onem septembrskem tednu, ko je bila napetost zaradi Srednje Evrope na višku, je angleška kontrola našla 27 milij. zasebnih telefonskih pogovorov. Več — 29 milij. — jih je bilo samo v tednu božičnih praznikov, ko si ljudje voščijo vseprek in se vabijo na razne "večere".

"DVA VODITELJA, DVA NARODA"

Italijanski minister Farinacci je predaval pred dnevi v Bologni pred velikim številom poslušalcev in pred zastopniki oblasti o temi: "Dva voditelja, dva naroda, dve usodi". V svojem predavanju je poudaril med drugim, da se je italijansko-nemško prijateljstvo dejansko začelo že v prvem letu fašizma. V dokaz te svoje trditve je navedel med drugim italijansko zadržanje za časa ruhrske zasedbe, umik zahtev po nemških reparacijah in nemško zadržanje med abesinsko vojno. V nasprotju z Nemčijo pa se je Francija nasproti Italiji že med italijanskim "risorgimentom" postavljala na stališče, označeno z besedami: "Nikdar!" (Jamais!) Os Rim — Berlin je zato po Farinaccijem mnenju več kot navadna zveza; ona predstavlja "stopitev dveh revolucionarnih pokretov, blok 120 milijonov ljudi, ki so pripravljeni tvegati vse".

NEKAJ O STEKLU

Nikoli ni bilo steklo tako moderno, kot je v sedanjih dneh. Že je v rabi kot zidak, dačasoma nadomesti opeko, in odkar morejo steklo izdelovati v tenkih, bolj kot pajčevinah tenkih nitkah, so tudi že v nevarnosti dragi svileni blagovi, da jih bo steklo izpodrinilo.

Kar nič izrednega in posebnega ni več, da so delavnice narejene iz stekla, pri čemer ni iz stekla samo strop in pod, marveč so tudi stene steklene. Mizice, čajne vozičke, pladnje imamo že precej časa iz stekla, a samo ameriška redkost je, da so iz steklenih niti steklene obleke in zastori. A dotični krogi, ki se bavijo s steklarstvom, prav resno trdijo, da pride čas, ko bomo imeli preproge, pohištvo in blagove — iz stekla.

SPOMINI...

Piše Mary Blai

SLAMNIKI

Ker sem začela v tovarni klobuke vrteti, sem pa pero odložila. Vsaj včasih bi se dalo oboje narediti, toda — sedaj — ne vem kaj da je, da človeka neka-ko zmaguje? Naš vsak navadni pristavek k temu je: staramo se in to bo najbrž res. Pred leti smo slammikarice tako hitele na delo in iz dela in še doma po delu bi gore premaknile. A sedaj, recimo po 25 letih slammikarstva, pa navadno na potu iz dela domov "jamramo": joj! kako sem zmatrana. "Penzijon" bi se nemara kar najbolj prilegel, a kaj — ko pa marsikatera izmed nas komaj čaka da se zimska sezona slammikov začne.

Zapisala sem, da vrtim klobuke; seveda, če se ta stvar letošnjega slammikarstva lahko klobuk imenuje. Ni ga tukaj nič, tam nič. Ena stvarca, narejena za kako dolly-co, v resnici pa je klobuk, ki bo čepel kak "miss" vrhu glave. Modo kap, "crowns" imenujemo: "stove pipe" in mo- do dimnikov in so te kape podobne Happy Hooliganovemu klobuku. Toda — ne mislite da imamo njegova klobuka samo v Ameriki. Dobila sem te dni pismo iz Borovnice od gđe. M. Ramovšev, kjer mi med drugim omenja: oni dan bi si bila rada v Ljubljani kupila nov klobuk, pa več, saj nisem mogla ničesar dobiti kar bi lahko nosila in bi mi bilo po volji. Imamo tako čudno modo letos, samo nekaj malega čepi vrhu glave. — Pa — za enkrat dovolj o slammikih.

PRI SPOVEDI TAJIL

Mnogo Borovničanov se bode gotovo še spominjalo, sedaj že pokojnega Nžutovega očeta, dobrovoljnega moža, ki ga je vsa Borovnica rada imela. Bilo je pred mnogimi leti, ko so še moj oče "regirali" v Borovnici kot "najboljši" klave. Klali so torej pri Nžutovih, in ko so prišli zvečer domov, so nam tole povedali: bilo je poleg mojega očeta še nekaj drugih ljudi pri Nžutovih. Sredi dopoldne so prišli Nžutov oče domov, in na vprašanje mojega očeta, kje so bili, so povedali, da v Ljubljani. Ej, veste, so nadaljevali Nžutov oče, Bog jim daj dobro, šov sem biv v Ljubljano da bom tam šov k spovedi. Sem biv prvov na vrsta, sva se tam z gspudom bla pogovarjala, pa sem biv jest nekej omenu, gspud pa za besedo poprjev, sem pa kumej vta-ju. — Seveda, tisti, ki Nžutovega očeta poznate, se bode najbrž z menoj strinjali, da so to, kot marsikatero drugo iz rokava potegnili, a povedali so jo tako kot sem zapisala in ta mi je prišla na misel zadnje čase, ko prebiram pisma iz Amerike od rojakov, pisma iz domovine in dopise v Am. Slovenec. Namreč: Začela sem nekaj pisati, čitatelji so za besedo poprijeli in me spravili v zares nepričakovan položaj. Kje sem si jaz mi-

slila, da bi mogla z mojim skromnim opisovanjem mojega, tudi skromnega potovanja tako ustreči mojim rojakom to in ono stran morja. Utisi, ki sem jih dobila ob mojem potovanju v domovino in tudi po povratku iz domovine v Ameriki, iz mnogih pismov, ki sem jih prejela od rojakov širom Amerike, so se mi vzrcalili v dušo kakor jutranje obzorje lepega pomladnega dne, ko človeku, opazujočemu to jutranjo lepoto, prikipi iz dna duše hvalnica Stvaritelju te lepote. Moj prosti čas navadno porabim za čitanje kake knjige. O g r o m n o čičaško mestno čitalnico sem preobrnila že od vrha do tal, toda ni je knjige tam zame, katero bi mogla primerjati s knjigo utisov, ki se mi ustvarjajo v duši od dneva naprej, ko sem se podala v domovino. — Spomini na mlada leta so se zdaj mi poživili in obnovili tem močnejše, ljubezen do domovine se je, če mogoče, še povečala, pisma rojakov so mi pa podala živo sliko, da v sru nosimo vsi to spominsko knjigo naše mladosti, naše domovine pred vsem pa naših ljubih, še živih ali pa že pokojnih staršev. Pisma tukajšnih rojakov mi živo spričujejo, da se mi, ki smo v tujini že mnoga leta, tem pristraneje oklepamo z ljubeznijo teh mladostnih spominov, in z dneva v dan bolj želimo po svojcih, po očetu, po materi. Ne dolgo tega, smo v Am. Slovenec ugrozo čitali, kako sta v domovini kruto ravnala s svojim očetom hči in zet, ga takorekoč hoteli z gladom spraviti preje na oni svet. V mnogih družinah so slučaji, da, če imajo otroke v Ameriki, ti tu prosijo Boga še za dolgo življenje staršem, in da bi se še enkrat videli na tem svetu, a zopet doma pa nekateri otroci žele staršem zaradi uživanja čim prejšno smrt. — To je žalostno, vsaj pregovor: ti očeta do praga, sin tebe čez praga, se je še vsikdar resnično- ga skazal.

SLOŽNOST IN NESLOŽNOST

V mojem preprostem proučevanju evropskih razmer si jaz tudi splošne razmere tolmačim podobno z malimi, posameznimi družinskimi razmerami. — Vzdržujeta oče in mati vso družino, vse imetje, bodisi veliko ali malo, dokler vlada sloga in zastopstvo v družini. Ko pa otroci odrastejo, začno pa vleči vsak za svoje ideje, nobeden ne odneha, da bi dal drugemu prav, in preje mirna hiša, mirna družina, je sedaj prostor jeze in kletvine. Ko pa še oče razdeli domačijo med otroke, tedaj je pa dan zadnji udarec.

Tako z našo Evropo, to je, slovansko Evropo. Nezadovoljnost slovanskih narodov, četudi opravičena, je vzrok marsikaterega dandanašnjega gorja tam. Doseči hočejo svoje pravice v kratkem času, prekratnem. Pri- dejo spletkarje, in med dvema spletkama, tretji žanje občitek. Zdi se nam, kakor bi Hitler spodžigal take spletke, da si sam sebi pot odpira za svoje namene. Zakaj tega Slovani ne uvidijo? — Mesto da bi se še posebno ob razmerah tam, združili, bili eden za vse, vsi za enega, pa "jamrajo" in stokajo, brat proti bratu. Slovan proti Slovanu. Razkopljani smo v take male državice, da smo za igračo Hitlerju ali Mussoliniju. Vendar na splošno po številu je Slovan močan, ki združen, bi že veljal za nekaj. In kakor so Slovaki mrmrali na Češko-Slovaškem, tako Hrvatje mrmrajo v Jugoslaviji. Naj pazijo in naj ne žele še na manjšo razdružitev, temveč naj delajo na skupnost in vzajemnost med slovanskimi narodi.

(Konec prih.)

Kadar pošiljate naročnino ne pozabite omeniti, komu naklanjate svoje glasove!

Za Velikonoč

se vsakdo spomni svojih domačih, s kakim darom za pihu. — Mi pošljamo denarne pošiljave v stari kraj točno in zanesljivo. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti brez kakega odbitka.

VČERAJ SO BILE NAŠE CENE:

Za \$ 2.45.....	100 Din	Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 4.75.....	200 Din	Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 7.00.....	300 Din	Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 11.00.....	500 Din	Za \$ 57.00.....	1000 lir
Za \$ 21.50.....	1000 Din	Za \$ 112.50.....	2000 lir
Za \$ 42.50.....	2000 Din	Za \$ 167.00.....	3000 lir

Za višja izplačila dovoljujemo poseben popust.

Za pošiljave v ameriških dolarjih je poslati:
Za \$5.00.....\$5.75; za \$10.00.....\$10.85; za \$15.00.....\$16.00
in za \$25.....\$26.25

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH

1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

GUZAJ

LJUDSKA POVEST

Spisal
—
JANUŠ GOLEC

Vzemimo kot primer solnce. Solnce ne stori nikomur nič žalega. Vsakemu dovoljuje dobrohotno dnevno svetlobo, katere se veseli vsakdo, a ti človek — črv zemlje pa zamoreš biti tako krut!

Poglejmo nekoliko žrtve, ki morajo ječati zapuščene po ječah, zaničevane od vsakogar. Žandarji ne prizanašajo nobenemu, ki postane enkrat njih žrtev; kljub temu sedi tudi veliko orožnikov po ječah, ki so bili poprej največji sovražniki človeštva. Starega, že odslovljenega "Fanghunda" vjame zopet mlajši ter ga odvede v kletko. Le poglejte po jetnišnicah, našli in videli boste tamkaj več nego dovolj žandarjev in še celo oficirje. Tako je in tako se spreminja svet v najlepši smeri!

Toplo solnce naj otemni in naj uniči vse od najmanjšega do največjega!

Guzaj l. r."

IX. POGLAVJE.

Oblega in smrt.

Guzaj je velikokrat pravil: "Le stopi gospodu ali bogatinu nekoliko na rep, bo krožil njegov krik dalje nego preko deset far. Srednji človek in siromak preneseta tudi največje gorje molče."

Zavedal se je, da bo vpil poplašeni brežiški grof in pol tučata na mošnji privitih trgovcev po celi Avstriji, kaj uganja grozni tolovaj po skoro celem Spodnjem Štajerskem in oblast pa gleda razbojništva prekrižanih rok. Nemško časopisje je beležilo v številnih odlomkih natančne opise o posameznih napadih, vlomih ter ropih s pozivi, da se bo treba lotiti v tem slučaju nekaj večjega ter resnega, ker narod je v obupu. Nikdo se ne upa več po dnevu z vozom na cesto; v noči ne sreča nikjer kakega potnika, kakor bi bili kraji od Št. Jurja do Brežic v obsednem stanju.

Da bo prihrumel ves ta tamtam nad njega, je trdno pričakoval Guzaj, radi tega se je požuril z dobavo potnega lista, s poslavljanjem in z nagrabljenjem za pot potrebnega denarja. Jemal je slovo za nekaj mesecev, kakor je sam naglašal radi usipavanja oblasti, pri Drobnetovih sosedih, s katerimi je največkrat veseljačil v prijateljski krmi. Prirejali so mu cele gostije iz hvaležnosti in navdušenja za boljšega človeka, ki se je potegoval le za pravico in dobrobit revežev. Na teh številnih poslovnih pojedinah je čisto pozabil da bi bil moral nekoliko bolj odpreti oči in ušesa, zapazil bi bil ter slišal, da zbira nad njegovo glavo oblast oblake z bliski ter gromi. V rajanju s prijatelji ni videl, ni slišal nič, bil je čisto uverjen, da se mu bo posrečil pobeg preko morja v Ameriko, kjer bo užival zakonsko srečo.

Le iz tega vidika se da razlagati, da sicer tolikanj previdni razbojnik ni čul zvoniti, da je napovedalo celjsko orožniško poveljstvo za dne 10. septembra 1880 zvečer velik pogon za njim. Bilo jim je tokrat samo za Guzaja v prepričanju, če bo on enkrat v kleščah pravice, se bo njegova tolpa itak raztepla ter razkropila na vse strani. Pozvani so bili potom strogo tajnega povelja žandarji iz Celja, Št. Jurja, Planine in Šmarja omenjenega dne v

Slivnico pri Št. Jurju, odkoder se bo začel pod zaščito teme pohod za Guzajem celo noč od 10. na 11. septembra. Ako bi se jim ptiček izmuznil tudi tokrat, pridejo vojaki. Omenjeno noč so nameravale orožniške patrulje pretakniti in preiskati vsa skrivališča, o katerih so tedaj že znali, da se po njih zadržuje Guzaj najbolj pogosto v noči.

Predpoldne 10. septembra sta se podala iz Planine proti zbirališču v Slivnico orožniški postajevodja, 26letni Marij Grizold (Marij Grizold je doma iz znane Grizoldove hiše na Smolniku nad Rušami. Živi še v Mariboru kot vpokojenec in je star okrog 80 let, a je še čil ter krepak in je lansko leto celo na Pohorju še srnjaka ustrelil.) in neki Stres, od Sv. Florjana pod Bočem pri Rog. Slatini.

Poti iz Planine v Slivnico orožnika ni sta ubrala po cesti, ki se razceplja pri že večkrat omenjeni krmi pri Leskovšču, ampak sta krenila po pešpoti ter gozdovih skozi Loke, na Lokarno ves in sta prišla na kolovoz proti Slivnici na Spodnjem Žegarju pri znanem posestniku Vrečko. Tukaj mimo pelje danes krasna nova cesta: Sv. Urban—Lesično, po kateri vozijo osebni, tovorni avtomobili in lep avtoomnibus. Baš ob cesti pri blagem Martinu Vrečko na Žegarju stoji kamen v spomin na otvoritev te prepotrebne cestne zveze s pomenljivim v marmor vsekanih napisom, ki se glasi:

"To cesto je začel graditi okrajni zastop kozjanski l. 1915. Prometu se je izročila, ko je bil dr. Fran Schaubach veliki župan mariborske oblasti, dr. Josip Leskovar oblastni komisar. Vso pobudo za začetek sta dala in vso skrb za izvršitev sta imela dekan in načelnik okrajnega zastopa v Kozjem in načelnikov namestnik Mart. Vrečko, stavbenik iz Žegarja."

Med baš ne kaj zložno pešpotjo od Planine na Žegar je pripovedoval Grizold tovarišu, da je kmalu za Vrečkom na Žegarju krma pri Drobnetu na Košanci, kjer se baje Guzaj pogostoma zadržava. Njemu, Grizoldu, je zaupal orožnik Črnčič, kako ga je speljal na led ta prokleti razbojnik ravno v omenjeni gostilni. Črnčič je izpraševal na patrulji Guzaja sagemga, seve ga ni poznal, če mu je kaj znano, kod se najraje klati, hodi, zadržava in skriva ropar, s katerim ima žandarmenja toliko posla. Guzaj je povabil Črnčiča seboj k Drobnetu, kjer mu je plačal jesti in piti, kolikor je hotel. Povrh mu je zaupal, da zahaja Guzaj kot neznanec večkrat v to krmo. So časi, ko je celo vsakdanji gost. Pač pa zna izginiti ob prihodu žandarjev kakor senca. Črnčič je zvedel šele pozneje, da je bil pri patruliranju za Guzajem z njim samim skupaj, izborna se je zabaval v njegovi družbi, jedel in pil je na njegove stroške. Kakor Črnčiču se je godilo še več drugim žandarjem. In ker je ravno v Drobnetovi krmi potegnil Guzaj žandarja, sta se podala onadva danes na pot ne po cesti, ampak povprek čez šume, da se bosta lahko oglasila pri Drobnetu, saj vedi ga Bog, če ni ropar sedajle v krmi na Košanci.

(Dalje prih.)

BIZNES PROTI REGULACIJI PLAC

Springfield, Ill. — V državni zakonodajni zbornici je bil stavljen predlog, po katerem bi se federalni zakon glede ur in plač uveljavil tudi za tiste industrije in podjetja v Illinoisu, katera zdaj ne pridejo v poštev, ker niso v meddržavni trgovini. Razne vodilne osebnosti v industriji in trgovini pa so se izrazile, da bodo z vso silo pobijale sprejem tega zakona, češ, da bi bil škodljiv za biznis in za delavstvo.

Kjer katoličani ne skrbijo za razširjevanje svojega katoliškega tiska, tam dajemo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto neizgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIS.

Na razpolago brezplačno

vsem naročnikom "Amer. Slovenca"

KRASNI ZEMLJEVID

"The Drama of Europe"

ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" je novi zemljevid, ki prikazuje:

1. Zbirko v barvah tiskanih zastav vseh vodilnih evropskih držav.
2. Zemljevid Evrope, ki kaže:
 - a) Meje Evrope pred svetovno vojno 1914.
 - b) Meje Evrope po svetovni vojni leta 1918.
 - c) Meje Evrope po Monakovski mešetarji, ki kaže kako so okrnili Čehoslovaško.
 - d) Narodnostne meje, ki kažejo po katerih delih Evrope bivaajo razne narodnosti. O Slovencih kaže barva, da segajo notri v Furlanijo v Benečijo. Ta del zemljevida je zelo pomemben.

ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" je zbirka zemljevidov, ki kažejo, stare in nove meje med državami v Evropi. Kaže zgodovino Evrope. Zelo vreden zemljevid je to. Posebno označbe raznih narodnosti na evropski celini dajo misliti vsakemu, kako je pričakovati, da se bo Evropa v tem oziru spreminjala v bodočnosti. Predočijo vam tudi, katere države bodo zopet igrale tisto vlogo v bodoči vojni med Rusijo in Nemčijo, kakor je igrala Belgija med Nemčijo in Francijo v svetovni vojni. Pove vam, zakaj želita imeti skupno mejo Poljska in Ogrska. Pove vam, zakaj hoče Mussolini Korziko in Tunizijo.

Ta ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" dobi tekom letošnje kampanje "Amerikanskega Slovenca", ki traja od 25. JANUARJA PA DO 31. MARCHA 1939, vsak naročnik NOV ali STAR, ki bo v tem času plačal celoletno naročnino na list "Amerikanski Slovenec". Polletne naročnine ne pridejo v poštev, ampak samo CELOLETNE, zapomnite si to.

Torej kdor še ni naročnik "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" naj se tekom te kampanje do 31. marca 1939 naroči za celo leto na ta list in bo dobil BREZPLAČNO od Uprave lista ta krasni pomenljivi zemljevid "DRAMA EVROPE" VSI TISTI, ki so že naročniki "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" naj v tem času gotovo obnovijo CELOLETNO NAROČNINO in dobili bodo BREZPLAČNO ta zanimivi zemljevid.

Naročnine pošljite na Upravo lista, ali pa iste plačate našim zastopnikom (cam) v vaših naselbinah.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road -- Chicago, Illinois

SLOVENSKE

velikonočne razglednice

Krasne večje oblike z jako lepimi slikami in s tiskanim slovenskim pozdravom, v kuvertah 10c. komad

Navadne slovenske razglednice (dopisnice) z lepimi velikonočnimi slikami, komad po 5c.
Ducat 40c.

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. -- Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Chamberlainova marelja.

Lahko bi rekel tudi "nemška bomba". Da me razumete. Ni marelja bomba, ali bomba marelja, ampak menda je bila ali je nemška bomba vzrok, da je Chamberlain zgrabil za mareljo in šel ponižno v Berchtesgaden pred Hitlera in par dni pozneje podpisal "mir" v Monakovem. Še več ko do marelje je prišlo, se zdi. Prav najvišji možakarji tu v Ameriki stikajo glave skupaj in šuštiijo med seboj in za zaprtimi vrati in zahtevajo milijone za orožje in javnost ne ve, kakšen zajec tiči za grmom. Nekaj pa je smuknilo v javnost. Vidim: "Washington, Feb. 27 (AP) — The senate military committee made public today the testimony of Major General H. H. Arnold that Germany has developed a new bomb of terrific power. One report, Arnold said, was that it killed every human within a quarter of a mile and knocked unconscious all within half a mile when tried at Barcelona." Sakralunta, na četrto milje vse hin, na pol milje vse doli. To ni spasi. Sicer je neki Jud trdil, da z nemškim zrakoplovstvom ni bogve kaj, in Lindbergha so hudo štokali pod nos, ko je rekel, da je nemško zrakoplovstvo zlomek, ampak kak general ne bo govoril tako v dan ali koga le favšal pri — bombi. In tedaj v Barceloni so antifašisti hudo kričali, se spominam. Ako je general Arnold govoril resnico, bi postalo razumljivo, čemu je ponosni Chamberlain postal tako ponižen in prijel za — mareljo.

Že ampak.

O. Spengler je glavni ideolog Hitlerjevega pokreta in učitelj fašističnih spak. "Naprej" našteva nekaj res "debelih" naukov tega Spenglerja in pravi ogorčeno: "Ta fašistični učitelj spada v resnici med grabežljive zveri, ker zasmehuje mir in poveljuje vojno, ker zasmehuje plemenite ljudi in plemenite ideale. On spada med grabežljive živali skupaj s svojimi fašističnimi pajdaši". Pričrdim, pričrdim. Taka zverina. Ampak, gospoda pri "Napreju", ali niste vi vsi za komunizem in njegov nauk, in to je nauk golega materialističnega naziranja o človeku, in to naziranje pravi, da je človek le neka bolj razvita žival? Prav, da filiknete Spenglerja in se potegujete za ideale in imenujete fašista zver. Ampak ti ideali so le firefance, prazno frazerstvo, ako ste pajdaši komunističnega temeljnega nauka, da je človek le opica, in trdi nekdo izmed vaših, da so opice še bolj pametne od sedanjih razvitih opic, katere imenujete — ljudi? Čemu tako ogorčenje?

Epizoda iz Španije.

L. Mohar še piše o Španiji in bo še pisal. Tam pri Belchite je bilo, ko so korakali in potem rakali. Up and down pač gre. Ko so korakali, so naleteli tudi na — svetinje. To je zelo priljubljen (?) predmet. Pustili so svetinje

takim, ki so jih imeli, kar je vrolo lepo. Ali so jih tudi sami kuševali, namreč svetinje, tega ne pove. Tudi na 12 u-smiljenih sester so naleteli, doli v kletah so bile in "sestre" so metale svoje redovniške znake od sebe v pričakovanju, da si s tem rešijo življenje. Ko se nobeni ni nič zgodilo, so obljubile, da bodo molile za republikansko vojsko". Zopet vrolo lepo. Saj se še smejali niso, ko so slišali nekaj o molitvi, in to je že nekaj, in molitve so potrebni, ker so morali še bolj rakati in hodijo zdaj s klobukom po svetu. Take storice o svetinjah in nunah pomažejo, ako bi se kakemu "katoliškemu" čitatelju obudil kak pomislek verskega značaja. Saj se poznamo. Pri rakanju pride na orožje. Bogami, kaplar Moreno je z golimi rokami zavzel 12 laških tankov z oficirji in mostovom vred. Tako so svetu poročali antifašisti sami in se divili temu junastvu in vse tudi do pičice verjeli. Kam ta Moreno potisne vas, jugoslovanski junaci? Na ja, morda ste imeli opraviti bolj z Mavri, ko natanko opisujete, kakšni so ti afrikanski dedci, ki so bradati in menda bolj hudo kažejo zobe. Potem pride g. Mohar na — špijone. Piše: "Očividno je postalo, da so fašisti informirani o vseh naših načrtih da imamo sovražnika v lastnih vrstah. Tedaj smo ugibali in iskali špijone, preiskovali vsako sumljivo osebo, kar pa vse ni dosti pomagalo. Šele več mesecev pozneje je bilo dokazano, da so špijonažno delo vršili trockisti, ki so se nahajali v vojaških in civilnih upravic Katalonije in Španije vse do prepovedi in razpusta tega ganejnega gnezda, POUM-a, katerega so zagovarjali žal tudi slovenski socialisti v Ameriki, zahtevajoč, da je trockistom treba dati vso svobodo delovanja, kar prepovedi svobodnega "delova."

(Tu je pretrgano)

Vsaj meni je precej odleglo, ker sem mislil, da bo začelo grobo padati čez farje in nune, kakor prej pri maščah. K vsi sreči so le trockisti špijonirali, da je bilo zafučkano, in slovenski socialisti raj se z g. Mohorem sami poglihaajo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939,

in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga. Vsak komad stane s poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENEK

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Tiskarna
Amerikanski
Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!